

การถ่ายภาพสารคดี เรื่อง “เจริญไชย : ชีวิต วัฒนธรรม ความเจริญ”
DOCUMENTARY PHOTOGRAPHY TITLED
“CHARUENCHAI : LIFE CULTURE DISPLACEMENT”

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการถ่ายภาพ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2558

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์
ภาพถ่ายสารคดี เรื่อง “เจริญไชย : ชีวิต วัฒนธรรม ความเจริญ”
DOCUMENTARY PHOTOGRAPHY TITLED
“CHARUENCHAI : LIFE CULTURE DISPLACEMENT”

นายวัชรวิชัย ภู่ตอก
MISTER WATCHARAWIT PHUDORK

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาการถ่ายภาพ

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์.....วันที่ 3 ม.ย 2559

(อาจารย์พิจักษณ์ ทนันทชัยบุตร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์

ภาพถ่ายสารคดี เรื่อง “เจริญไชย : ชีวิต วัฒนธรรม ความเจริญ”

DOCUMENTARY PHOTOGRAPHY TITLED

“CHARUENCHAI : LIFE CULTURE DISPLACEMENT”

นักศึกษา

นายวัชรวิษญ์ ภู่ตอก

รหัสนักศึกษา

55020447

ปริญญา

ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชา

การถ่ายภาพ

พ.ศ.

2558

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์พิทักษ์ภรณ์ ทนันทชัยบุตร

บทคัดย่อ

ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าวิถีชีวิตชาวเมืองกรุงย่อมควบคู่กับการจราจร ความเจริญสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้คน แต่ก็มีบ่อยครั้งที่ความเจริญนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงของหลายๆสิ่งทีควรค่าจะรักษาไว้ *ชุมชนเจริญไชย* ก็เป็นชุมชนหนึ่งที่กำลังประสบปัญหานี้ ในขณะที่ความเจริญคืบคลานเข้ามาเรื่อยๆ แหล่งชุมชนประวัติศาสตร์แห่งนี้กำลังถูกบังคับให้ล่าถอยออกไปแม้จะมีการเรียกร้องเพื่อคงความเป็นอยู่และวัฒนธรรมดั้งเดิมที่มามานับร้อยปีเอาไว้แต่ก็ดูเหมือนจะยากเต็มที ชุดภาพนี้จึงนำเสนอความเป็นอยู่ ความหวังในการต่อสู้ที่มองไม่เห็นทางที่จะชนะ

กิตติกรรมประกาศ

ตลอดระยะเวลาที่ทำศิลปนิพนธ์ฉบับนี้ กว่าจะมาถึงจุดที่นั่งเขียนรายงานฉบับนี้ได้ (หมายถึงจะเรียนจบแล้ว) ต้องขอขอบพระคุณ อาจารย์ พิชักษณ์ ทนินชัยบุตร ที่แนะนำชุมชนแห่งนี้รวมทั้งให้คำปรึกษาตั้งแต่ต้นยันจบ และขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกๆท่านที่ให้ความอนุเคราะห์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ดาว วาสิกสิริ ที่แนะนำเรื่องการถ่ายและให้ความเห็นเรื่องควรทำเป็นโปรเจคส่วนตัว

ขอขอบพระคุณ อาจารย์อรุษา จักรคชาพล ที่แนะนำเรื่องการถ่ายภาพบุคคล

ขอบพระคุณพ่อและแม่ ที่ถึงจะไม่ได้มีโอกาสขึ้นมาดูลูกชายเรียนและทำศิลปนิพนธ์ชิ้นนี้แต่ก็คอยสนับสนุนตลอดเวลา

ขอบพระคุณ คณะทำงานกลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูย่านเจริญไชย พี่เล็ก พี่หนุ่ม ที่ให้ความเอื้อเฟื้อและให้อนุญาตมาถ่ายทำที่ชุมชนแห่งนี้ อีกทั้งยังให้คำแนะนำต่างๆ

ขอบคุณ สุรพัศ ที่ให้ออนบ้านในขณะที่ถ่ายทำศิลปนิพนธ์ชิ้นนี้ แถมยังเป็นผู้ช่วยถือไฟให้ด้วย

ขอบคุณ โฟกัส และที ที่มาช่วยถือไฟให้ในวันที่สุรพัศไม่ว่าง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญรูป.....	จ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
1.3 แนวคิดในการเล่าเรื่อง.....	1
1.4 ขอบเขตของการทำงาน.....	1
1.5 ประเด็นในการศึกษา.....	1
1.6 ขั้นตอนการเตรียมงาน.....	2
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
บทที่ 2 ข้อมูลเบื้องต้น.....	3
2.1 ภาพถ่ายสารคดี.....	3
2.2 ชุมชนเจริญไชย.....	7
2.3 ปัญหาที่เกิดขึ้น.....	11
2.4 สิทธิชุมชน.....	12
2.5 ช่างภาพที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์.....	13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องขังอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 3 กระบวนการเตรียมงาน.....	21
3.1 สรุปแนวคิดการทำงาน.....	21
3.2 การนำข้อมูลที่ศึกษาไปใช้.....	21
3.3 การเตรียมความพร้อมในการถ่ายทำ.....	22
3.4 โครงสร้างการเล่าเรื่อง.....	23
บทที่ 4 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	24
4.1 การทำงานจริง.....	24
4.2 ลำดับการบันทึกภาพ.....	24
4.3 กระบวนการเลือกรูป.....	28
4.4 กระบวนการพิมพ์.....	29
4.5 กระบวนการนำเสนอผลงาน.....	29
บทที่ 5 ผลงานจริง.....	30
5.1 เกณฑ์การคัดเลือกรูป.....	55
5.2 สรุปผลงาน.....	55
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	55
6.1 สรุปผลการทำงานและปัญหาที่เกิดขึ้น.....	55
6.2 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	55
6.3 ข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	56
ประวัติผู้เขียน.....	58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1	ป้ายบอกทางหน้าชุมชนเจริญชัย.....	7
2	ภาพบรรยากาศในช่วงก่อนเทศกาลตรุษจีน	9
3	ภาพบรรยากาศในช่วงก่อนเทศกาลตรุษจีน	9
4	ภาพบรรยากาศในช่วงก่อนเทศกาลตรุษจีน	10
5	ภาพบรรยากาศในช่วงเช้าของชุมชน.....	10
6	ภาพการก่อสร้างสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน.....	11
7	ภาพ Portrait ของ W. Eugene Smith.....	13
8	SPAIN. Village of Deleitosa in Western Spain. 1951.....	14
9	A farmer unloads his donkey in front of his home. Extremadura. Spain. 1951...15	15
10	USA. Pennsylvania. City of Pittsburgh. 1955.....	16
11	ตัวอย่างผลงานชุด Pittsburgh	17
12	ตัวอย่างผลงานชุด Pittsburgh	17
13	ตัวอย่างผลงานชุด Pittsburgh	17
14	ตัวอย่างผลงานชุด Pittsburgh	17
15	ตัวอย่างผลงานชุด Pittsburgh	17
16	Tomoko in Her Bath, Mother and daughter with Minamata Disease, Japan.....	18
17	ตัวอย่างผลงานชุด Minamata vs. Chisso Corporation	20
18	ตัวอย่างผลงานชุด Minamata vs. Chisso Corporation	20
19	ตัวอย่างผลงานชุด Minamata vs. Chisso Corporation	20
20	ตัวอย่างผลงานชุด Minamata vs. Chisso Corporation	20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
21 ตัวอย่างผลงานชุด Minamata vs. Chisso Corporation	20
22 ตัวอย่างผลงานชุด Minamata vs. Chisso Corporation	20
23 ภาพที่อยู่ภายใต้โครงสร้างการเล่าเรื่อง	25
24 ภาพที่อยู่ภายใต้โครงสร้างการเล่าเรื่อง	26
25 ภาพที่อยู่ภายใต้โครงสร้างการเล่าเรื่อง	26
26 ภาพที่อยู่ภายใต้โครงสร้างการเล่าเรื่อง	27
27 ภาพที่อยู่ภายใต้โครงสร้างการเล่าเรื่อง	27
28 ภาพกระบวนการเลือกรูป	28
29 ภาพกระบวนการเลือกรูป	28
30 ภาพชนิดกระดาษที่ใช้พิมพ์	29
31 ภาพผลงานที่ถูกจัดวางพร้อมนำเสนอ	29
32 ผลงานรูปที่ 1	30
33 ผลงานรูปที่ 2	31
34 ผลงานรูปที่ 3	32
35 ผลงานรูปที่ 4	33
36 ผลงานรูปที่ 5	34
37 ผลงานรูปที่ 6	35
38 ผลงานรูปที่ 7	36
39 ผลงานรูปที่ 8	37
40 ผลงานรูปที่ 9	38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
41 ผลงานรูปที่ 10.....	39
42 ผลงานรูปที่ 11.....	40
43 ผลงานรูปที่ 12.....	41
44 ผลงานรูปที่ 13.....	42
45 ผลงานรูปที่ 14.....	43
46 ผลงานรูปที่ 15.....	44
47 ผลงานรูปที่ 16.....	45
48 ผลงานรูปที่ 17.....	46
49 ผลงานรูปที่ 18.....	47
50 ผลงานรูปที่ 19.....	48
51 ผลงานรูปที่ 20.....	49
52 ผลงานรูปที่ 21.....	50
53 ผลงานรูปที่ 22.....	51
54 ผลงานรูปที่ 23.....	52
55 ผลงานรูปที่ 24.....	53
56 ผลงานรูปที่ 25.....	54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการ

ชุมชนเจริญไชย เป็นชุมชนเก่าแก่ของชาวไทยเชื้อสายจีน ตั้งอยู่ในพื้นที่แถบเยาวราช ความเก่าแก่ของชุมชนเจริญไชยมีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 หรือประมาณ 100 ปีมาแล้ว ผู้คนในแถบนั้น ประกอบอาชีพค้าขาย จำพวกของเช่นไห้วประกอบเทศกาลของชาวจีนไปจนถึงเรื่องอาหารการกิน ปัจจุบันชุมชนเจริญไชยกำลังต่อสู้เรื่องการถูกเวนคืนที่อยู่อาศัยโดยความเจริญที่กำลังตามมาจากการก่อสร้างสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินสถานีวัดมังกรฯ

แรงบันดาลใจมาจากที่การได้ไปสัมผัสวิถีชีวิตรวมไปถึงความโดดเด่นของสถาปัตยกรรมและความโดดเด่นของชุมชนแห่งนี้แถบนี้ จึงมีความคิดที่จะบันทึกภาพชุมชนนี้ไว้

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 ศึกษาการถ่ายภาพสารคดีที่สะท้อนปัญหาร่วมสมัยของสังคมกรุงเทพ
- 1.2.2 นำเสนอภาพความขัดแย้งที่ส่งผลจากการพัฒนา

1.3 แนวคิดในการเล่าเรื่อง

- 1.3.1 การต่อสู้กับการพัฒนา
- 1.3.2 ความพยายามรักษาวัฒนธรรม แบบแผนวิถีชีวิตของชุมชนเล็กๆ ในกรุงเทพมหานคร

1.4 ขอบเขตของการทำงาน

- 1.4.1 ชุดภาพถ่ายสี จำนวน 25 ภาพ
- 1.4.2 ขนาดภาพถ่าย 11 x 17 นิ้ว

1.5 ประเด็นในการศึกษา

1.5.1 ศึกษาการวิถีชีวิตของชาวชุมชนเจริญไชย ความคึกคักของร้านค้า ความเป็นอยู่ที่มีมานาน รวมไปถึงการเรียกร้องในการที่จะได้ใช้ชีวิตอยู่ในถิ่นที่อยู่อาศัยเดิม

1.6 ขั้นตอนการเตรียมงาน

- 1.6.1 ลงพื้นที่ติดต่อกับคณะทำงานของชุมชนเพื่อขออนุญาตทำการถ่ายทำ
- 1.6.2 ส่งจดหมายขออนุญาตจากสถาบันให้กับคณะทำงานของชุมชน
- 1.6.3 หาข้อมูลและประวัติความเป็นมาของชุมชน
- 1.6.4 ลงพื้นที่จริงเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในชุมชน
- 1.6.5 วางแผนกำหนดวันที่จะไปถ่ายทำ
- 1.6.6 จัดเตรียมอุปกรณ์
- 1.6.7 เดินทางไปถ่ายทำ
- 1.6.8 แก้ไขและปรับปรุงการถ่ายภาพ
- 1.6.9 ตกแต่งและปริ้นท์ภาพถ่าย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.7.1 ได้ทราบกระบวนการการทำงานและแนวคิดของการถ่ายภาพสารคดี ฝึกความอดทนและเรียนรู้ขั้นตอนการทำงานอย่างมีระบบ
- 1.7.2 ได้นำเสนอให้เห็นถึงชุมชนๆหนึ่งที่กำลังเผชิญอยู่กับความเจริญที่ไม่อาจเลี่ยงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ข้อมูลเบื้องต้น

2.1 ภาพถ่ายสารคดี (Documentary Photography)

งานเขียนสารคดีคือการนำเอาข้อเท็จจริงที่เป็นข้อมูลความรู้ในเชิงวิชาการมาเรียบเรียงเขียนให้อ่านง่ายขึ้นโดยใช้เทคนิคของงานวรรณกรรมเข้ามาช่วย ให้อ่านเข้าใจวารณญาณในการตัดสินใจ เพื่อให้เข้าถึงความดี ความจริง และความงามด้วยตนเอง บางครั้งการใช้ตัวอักษรเป็นสื่อเพียงอย่างเดียวก็ไม่สามารถบอกเล่า “สาร” หรือเรื่องราวได้ ทั้งหมด ภาพถ่ายจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของงานเขียนสารคดีและอาจสำคัญไม่น้อยไปกว่าตัวหนังสือเลย ดังคำกล่าวที่ว่า “ภาพหนึ่งภาพ แทนคำล้านคำ” ภาพถ่ายสารคดีจำเป็นจะต้องดำเนินไปพร้อมเนื้อเรื่องเพื่อทำหน้าที่สนับสนุนให้เนื้อเรื่องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และในบาง กรณีภาพถ่ายสารคดีก็อาจจำเป็นต้องอาศัยเนื้อเรื่องมาสนับสนุนให้ภาพสมบูรณ์ ช่างภาพสารคดีจึงมักจะต้องลงพื้นที่ ที่พร้อมกับนักเขียน หรือบางครั้งก็อาจต้องลงพื้นที่ด้วยตนเอง

การถ่ายภาพในเชิงสารคดีก็เช่นเดียวกับงานเขียนสารคดี คือ การบันทึกปรากฏการณ์ข้อเท็จจริงเพื่อบอกเล่าความจริง ตามความเป็นจริงโดยไม่บิดเบือนและไม่ถ่ายภาพนำความคิดหรือความรู้สึกของผู้คนโดยเฉพาะประเด็นเรื่องที่ ค่อนข้างละเอียดอ่อน เช่น เรื่องเกี่ยวกับการเมือง ศาสนา และความเชื่อ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นวิธีการเล่าเรื่องก็ขึ้นอยู่กับเรื่องที่ต้องการจะเล่าด้วย หากเป็นประเด็นละเอียดอ่อน หรือเป็นปรากฏการณ์ที่ยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ในสังคม ช่างภาพจำเป็นจะต้องถ่ายทอดข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา ถ่ายภาพให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยไม่ใช้เทคนิคหรือจัดภาพ ที่ผิดธรรมชาติ แต่หากเป็นประเด็นที่ชัดเจนแล้ว อย่างเช่น ยาเสพติด เด็กเร่ร่อน อุบัติภัย ฯลฯ ช่างภาพอาจต้อง ถ่ายทอดให้เห็นอารมณ์ ความรู้สึกในภาพ เพื่อให้คนดูรู้สึกร่วมกับภาพและเรื่องนั้นได้

เทคนิคของการถ่ายภาพ ในเชิงสารคดีไม่ได้แตกต่างกับการถ่ายภาพทั่วไปแต่การถ่ายภาพสารคดีจำเป็นจะต้องอาศัย การ “ทำการบ้าน” คือการหาข้อมูลและพูดคุยกับนักเขียนและบรรณาธิการให้ชัดเจน ถึงขอบเขตแค่ไหน เมื่อถึงเวลา ลงพื้นที่จะได้ทำงานได้ตรงตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะงานสารคดีบางเรื่องจำเป็นจะต้องลงพื้นที่ถ่ายภาพหลายครั้ง ตามแต่โอกาสและฤดูกาล บางเรื่องอาจต้องลงเป็นทีม หรือใช้อุปกรณ์พิเศษ เช่น สารคดีสัตว์ป่า ปรากฏการณ์ธรรมชาติ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.1 ความแตกต่างระหว่างข่าวกับสารคดี

คำว่า “สารคดี” นั้นให้คำจำกัดความได้ยาก เพราะมีลักษณะแตกต่างหลากหลาย และครอบคลุมกว้าง มากตั้งแต่เรื่องของบุคคลสำคัญจนถึงเรื่องเหลือเชื่อของเหตุการณ์ผิดปกติต่างๆ รวมทั้งคำอธิบายซึ่งบางครั้ง ต้องการสั้นๆ แต่บางครั้งก็อาจต้องใช้ข้อเขียนที่มีความยาวมากๆ ก็ได้ แต่ที่เห็นได้ชัดคือเรื่องที่น่าเสนอในรูปแบบ ของสารคดีจะไม่คำนึงถึงความสดใหม่ คือ ไม่นำคุณค่าเรื่อง เวลามาเป็นตัวกำหนดบางเรื่องใช้ได้เป็นเวลานานและก็ยังรู้สึกใหม่และน่าสนใจอยู่เสมอ สิ่งที่ทำให้เส้นแบ่งระหว่างข่าวและสารคดีไม่ชัดเจน คือ ข่าวบางข่าวถูกนำเสนอด้วยวิธีการของสารคดี เช่น ถ้านำเสนอภาพของผู้ชนะการแข่งขันฟุตบอลหรือผู้เล่นสำคัญที่ทำให้ทีมชนะและผลการแข่งขันก็อาจเป็นข่าว แต่ถ้านำเสนอในแง่ความกดดันของนักกีฬาหรือผู้เล่นคนสำคัญที่ทำให้ทีมชนะหรือผู้ชนะก็จะเป็นสารคดี

อย่างไรก็ตามลักษณะสำคัญของสารคดีอาจดูได้จาก

2.1.1.1 ไม่มีกาลเวลา (Timelessness) สารคดีส่วนใหญ่ไม่ได้มีคุณค่าเพราะความทันต่อเวลาหรือความสดใหม่ แต่มักทำให้ ผู้อ่านรู้สึกว่าเรื่องนั้นสดใหม่และทันสมัยอยู่เสมอ ต่างจากภาพข่าวที่ต้องเป็นเรื่องหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆ แต่จะเก่าและล้าสมัยอย่างรวดเร็ว

2.1.1.2 เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต (Slice of Life) ถ้าเป็นภาพข่าวคุณค่าของภาพจะมีมากขึ้นถ้าสิ่งที่ต้องการถ่ายมีชื่อเสียง และกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความสำคัญหรือรุนแรงซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกต่างๆ เช่น สะเทือนใจ หรือเศร้าสลด แต่สารคดีจะตรงกันข้าม เพราะสารคดีจะบันทึกสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้คน สถานที่ หรือสิ่งของธรรมดาๆ ที่เห็นได้ หรือเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน เช่น เรื่องเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือการออกกำลังกายในสวนสาธารณะ

2.1.1.3 สารคดีจากข่าว (Featuring the News) เมื่อเกิดความเสียหายร้ายแรงจากไฟไหม้ ภาพข่าวอาจถ่ายให้เห็นตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ดับเพลิง และอาสาสมัครกำลังช่วยชีวิตผู้ประสบภัย โดยมีอาคารที่ถูกไฟไหม้เป็นพื้นหลัง และบรรยายความเสียหายที่เกิดจากไฟไหม้ พร้อมรายชื่อผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต แต่สารคดีจากข่าวหรือสารคดีเชิงข่าว (news feature) นั้น อาจถ่ายภาพตำรวจดับเพลิงที่กำลังช่วยชีวิตสุนัขและตีพิมพ์คู่กันกับภาพผู้บาดเจ็บและความเสียหาย ของอาคารโดยทั่วไป

นักเขียนบางคนให้คำนิยามคำว่า “สารคดี” ว่าหมายถึงอะไรก็ได้ที่ไม่ใช่ข่าว แต่แม้ว่าสารคดีจะรวมทุกสิ่งทุกอย่างที่ไม่ใช่ข่าวหรือกีฬา แต่การแยกและระบุประเภทว่าหมายถึงอะไรบ้างนั้นทำได้ยาก เพราะมีหมวดหมู่กว้างขวางมาก ที่สำคัญกว่าการแยกและระบุประเภทคือต้องรู้ว่า จะนำเสนอด้วยวิธีใดจึงจะทำให้ผู้ดูสนใจ

2.1.2 ลักษณะของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆที่นำมาถ่ายทำเป็นสารคดีได้ดีคือ

2.1.2.1 เหตุการณ์ครั้งแรก การกระทำหรือเหตุการณ์ครั้งแรกหมายถึงความไม่ไม่ประสพการณ์ ความตื่นเต้น ความวิตก กังวลหรือประหม่า (nervous) ทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย หรืออาจมีความหมายพิเศษ เช่น การไปโรงเรียนวันแรกของเด็กอนุบาล การเข้าค่ายลูกเสือครั้งแรก หัดเล่นสเก็ตน้ำแข็งครั้งแรก หรือหัดเดินร่ำวันแรก เหตุการณ์เหล่านี้มีแนวโน้มที่จะเป็นสารคดีที่ดี เพราะมักได้รับความสนใจจาก ผู้อ่าน

2.1.2.2 งานที่ไม่ธรรมดา (unusual) งานที่อยู่แต่ในห้องทำงานหรือหน้าคอมพิวเตอร์ ตลอดเวลาไม่ค่อยน่าสนใจ ต่างจากงานบางประเภท เช่น คนเข็ดกระจกอาคารสูง คนขี่ม้าพยศ นักกายกรรม นักบินทดสอบ คนงานในโรงงานผลิต รถยนต์ ฯลฯ ภาพการทำงานเหล่านี้ทำให้สารคดีเป็นที่น่าสนใจและสร้างความประทับใจได้ง่าย เพราะเป็นงานที่คน น้อยคนจะได้เห็นหรือสัมผัสและคนจำนวนมากอยากรู้

2.1.2.3 วันพิเศษ (special day) วันพิเศษสร้างเป็นเรื่องราวสารคดีได้ง่าย เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเด็ก วันปีใหม่ วันสตรีสากล วันเอตส์โลก แต่ต้องระวังเรื่องที่จะอาจสร้างความไม่พอใจแก่ผู้คนได้ เช่น เรื่องของคนป่วย โรคนเอตส์ที่อาจสร้างความไม่พอใจให้กับญาติของผู้ป่วยหรือทำให้ผู้คนเกิดความตระหนกเกินความจำเป็น

เพื่อให้แน่ใจว่าการถ่ายภาพได้ครอบคลุมเหตุการณ์และใช้งานได้ดี ช่างภาพควรถ่ายภาพแบบพื้นฐานทั้ง 3 ระยะ คือ ระยะไกล (long shot) ระยะปานกลาง (medium shot) และระยะใกล้ (close-up shot) ไว้ด้วยทุกครั้ง

- ถ่ายระยะไกล เพื่อให้เห็นสถานที่ทั้งหมดอย่างกว้างๆ เพื่อให้ผู้ดูเห็นความสัมพันธ์ขนาดและมาตราส่วนของสิ่งที่อยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ
- ถ่ายระยะปานกลาง ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ต้องการถ่ายกับส่วนประกอบสำคัญอื่นๆ และสิ่งแวดล้อมบางส่วน
- ถ่ายระยะใกล้ เพื่อเน้นให้เห็นรายละเอียดที่ต้องการเน้น ซึ่งบางทีก็อาจเห็นแค่ใบหน้า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของวัตถุ หรือสิ่งที่ต้องการถ่ายเท่านั้น

การจะถ่ายระยะใกล้หรือไกลแค่ไหนและถ่ายอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับเรื่องที่กำหนด หรือขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และไม่ควรถ่ายแค่ระยะพื้นฐาน 3 ระยะนี้เท่านั้น แต่ควรถ่ายจากมุมต่างๆ ให้หลากหลายด้วย เช่น มุมสูง มุมต่ำ แนว ตั้ง แนวนอน ฯลฯ

นอกจากต้องถ่ายให้ครอบคลุมเหตุการณ์แล้ว ยังต้องถ่ายภาพที่สามารถบอกเล่าเรื่องราวที่เป็นหัวใจของเหตุการณ์นั้นให้ ได้ด้วย (ถ้าเป็นภาพข่าวอาจเป็นภาพเดี่ยว แต่ถ้าเป็นภาพสารคดีอาจใช้มากกว่า 1 ภาพ) ช่างภาพจึงต้องหาจังหวะหรือวินาทีที่องค์ประกอบต่างๆ มารวมอยู่ด้วยกันให้มากที่สุด จังหวะหรือวินาทีสำคัญที่ว่่านี้เรียกว่า “พีค โมเมนต์” (peak moment) ซึ่งการถ่ายภาพในช่วงวินาทีที่สำคัญนี้เป็นเรื่องท้าทายเพราะช่างภาพต้องใช้ความชำนาญในการคาดหมาย เนื่องจากต้องใช้เวลาหลังจากตามองเห็นประมาณครึ่งวินาทีก่อนสมองสั่งให้นิ้วกดปุ่มชัตเตอร์ และอีกประมาณเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1/10 วินาทีชัตเตอร์จึงจะเปิด ดังนั้นหากรอจนเห็นภาพที่ดีที่สุด (perfect moment) แล้วจึงกดชัตเตอร์ก็อาจสายไป

2.1.3 รูปแบบการถ่ายภาพสารคดี

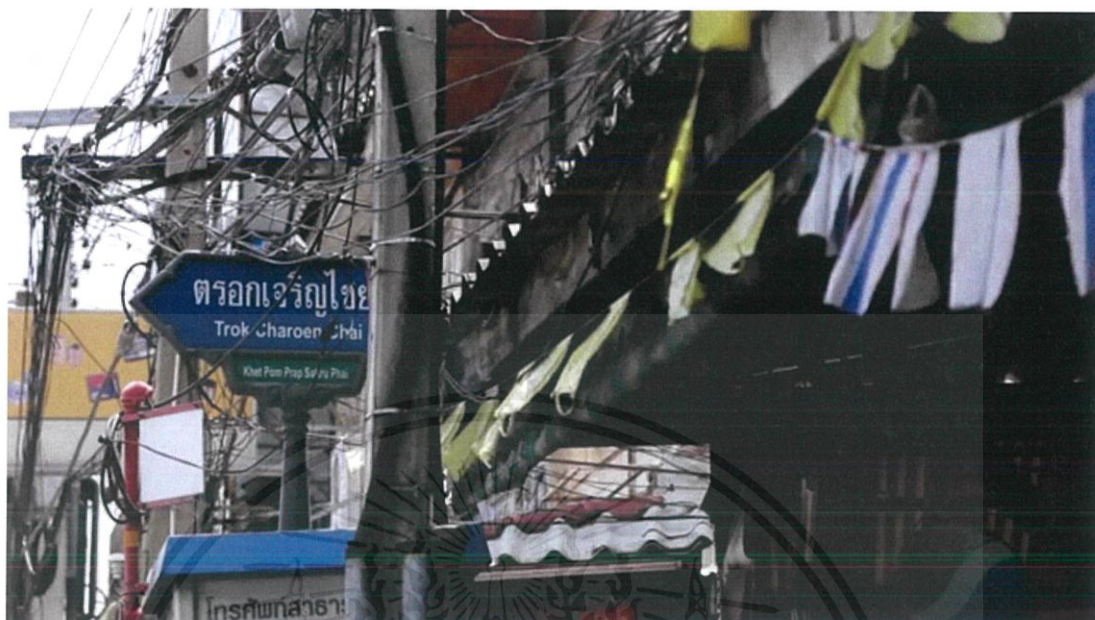
2.1.3.1 ภาพเดี่ยว (The Single Picture) เป็นพื้นฐานการถ่ายภาพหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา ภาพเดี่ยวสาม รดเล่าเรื่องราวได้เป็นอย่างดี เกิดจากการวางแผน การเตรียมการเรื่องเวลาและการจับจังหวะภาพให้เป็นที่น่าจดจำใน ภาพเดี่ยว ถือเป็นบททดสอบด้านการถ่ายภาพ โดยเฉพาะภาพข่าว

2.1.3.2 ภาพกลุ่ม (Picture Group) ภาพกลุ่มใช้ภาพสองภาพขึ้นไปในการตีพิมพ์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวแบบที่เหมาะสมเป็นพิเศษ ภาพกลุ่มให้ความหมายชัดเจนในการถ่ายทอดเรื่องราวได้ดีกว่าภาพเดี่ยว ในกรณีที่สถานที่นั้นมีความกว้างและใหญ่มากจนไม่สามารถถ่ายหรือเล่าเรื่องราวได้ในภาพเดี่ยว ภาพอาจจะมีทั้งหมดกว้างเพื่อเก็บบรรยากาศ และภาพในมุมแคบเพื่อบอกถึงรายละเอียดที่เจาะจง

2.1.3.3 ภาพอันดับตามกัน (Picture Sequence) คือภาพถ่ายแบบเดียวกันในตำแหน่งเดียวกัน ภายในเวลาไม่กี่วินาที เพื่อแสดงอารมณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ตัวอย่างเช่น สีหน้าของคนที่กำลังดีใจ ในปัจจุบันการถ่ายภาพด้วยวิธีนี้สามารถทำได้ง่ายจากกล้องที่มีมอเตอร์ สำหรับม่านชัตเตอร์ด้วยความเร็วสูง

2.1.3.4 ภาพชุด (Picture Series) คือกลุ่มภาพที่เป็นเรื่องตัวแบบตัวเดิม โดยถ่ายเป็นลำดับเดียวกัน ต่างกันเพียงแต่ระยะเวลาถ่ายยาวนานกว่า ภาพอันดับเดียวกันโดยไม่กำหนดตำแหน่งของช่างภาพ

2.2 ชุมชนเจริญไชย

รูปที่ 2.1 ป้ายบอกทางหน้าชุมชนเจริญไชย
ที่มา : (<https://www.youtube.com/watch?v=PN2ePQUmC34>)

ในปี 2405 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างถนนจากวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ผ่านสำเพ็ง บางรัก ไปจนถึงบางคอแหลม ตามคำร้องขอของเหล่ากงสุลจากประเทศต่างๆ แล้วพระราชทานนามว่า “ถนนเจริญกรุง” ชาวต่างประเทศเรียก “New Road” การสร้างถนนเจริญกรุงตอนใน เริ่มถนนที่วัดเชตุพนวิมลมังคลารามจนถึงสะพานเหล็ก (สะพานดำรงสถิต) กว้าง 4วา หรือ 8 เมตร ตอนที่สองเรียกว่า ถนนเจริญกรุงตอนนอก เริ่มตั้งแต่คลองรอบกรุงจนถึงฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ตำบลดาวคะนอง กว้าง 5วา 2ศอก หรือ 11 เมตร เป็นระยะทาง 25 เส้น 10วา 3ศอก สิ้นค่าก่อสร้างถมดินทำถนนและทำท่อน้ำสองข้างถนน เป็นเงิน 19,700 บาท และโปรดให้สร้างตึกแถวชั้นเดียวตลอดสองฟากถนนตามแบบอย่างตึกแถวในประเทศสิงคโปร์ พระราชทานแก่พระราชโอรสและพระราชธิดา เพื่อเก็บผลประโยชน์จากค่าเช่าตึกแถวร้านค้าของชาวจีน และชาวต่างประเทศ ทำให้เกิดการค้าสองฟากถนนเจริญกรุงนับแต่นั้นมา

ในปี 2414 มีการสร้างวัดเล่งเน่ยยี่หรือวัดมังกรกมลาวาสขึ้น มีชาวจีนอพยพเข้ามาอาศัยในบริเวณนี้เป็นจำนวนมาก ต่อมาในปี 2430 กิจการรกร้างได้ถือกำเนิดขึ้น ในระยะแรกใช้มาลากและเปลี่ยนเป็นรกร้างไฟฟ้าในปี 2437 ยิ่งทำให้พื้นที่นี้ได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นอันมาก มีการสร้างอาคารบ้านเรือนตึกแถวทรงยุโรปขึ้นจนเต็มพื้นที่ พบหลักฐานพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานที่ดินบริเวณริมถนนเจริญกรุงให้แก่พระโอรส พระธิดา และข้าหลวงจำนวนมาก และ

ในปี ร.ศ.111 หรือปี 2435 ทรงพระราชทานที่ดินปากตรอกวัดพลับพลายไชย ริมถนนเจริญกรุงเป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการเช่างานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิทธิ์แก่สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ (ต่อมาคือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต) ต่อมากรรมสิทธิ์ที่ดินได้ตกทอดมายังพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุมภฏพงษ์บริพัตร กรมหมื่นนครสวรรค์ศักดิพินิต พระโอรสองค์โต

พระองค์เจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุมภฏพงษ์บริพัตร กรมหมื่นนครสวรรค์ศักดิพินิต สิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2502 ทรัพย์สินทั้งหมดรวมถึงที่ดินบริเวณเจริญไชยได้ตกเป็นของพระชายาคือ หม่อมราชวงศ์พันธุ์ทิพย์บริพัตรหรือคุณท่าน ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินกิจการต่างๆ ที่เสด็จในกรมทรงทำค้างไว้ เช่นงานด้านกาชาด งานศิลปะ งานเกษตร ฯลฯ คุณท่านจึงได้ก่อตั้งมูลนิธิจุมภฏพันธุ์ทิพย์ ขึ้นในปี 2511 โดยใช้พระนามของเสด็จในกรมร่วมกับนามของคุณท่านเพื่อเป็นอนุสรณ์แด่พระสวามี ทำให้ตึกแถวบริเวณเจริญไชยอยู่ในกรรมสิทธิ์ของมูลนิธิจุมภฏพันธุ์ทิพย์ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ภายหลัง “คุณท่าน” ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานมูลนิธิฯ ถึงแก่อนิจกรรม เมื่อปี 2530 หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร จึงดำรงตำแหน่งประธานมูลนิธิฯ และบริหารงานของมูลนิธิฯ สืบทอดเจตนารมณ์ของคุณท่านนับแต่บัดนั้น

ย่านเจริญไชยตั้งอยู่บริเวณริมถนนเจริญกรุงตอนบน จึงถือเป็นหนึ่งในย่านที่มีผู้ประกอบการ และแรงงานชาวจีนอยู่อาศัยเป็นจำนวนมากโดยชาวจีนที่อาศัยบริเวณนี้ในสมัยก่อนส่วนใหญ่จะเป็นชาวจีนกวางตุ้ง ต่อมาจึงมีชาวจีนแต่จีวมาอยู่อาศัยมากขึ้น คำว่า “เจริญไชย” สันนิษฐานว่ามาจากคำว่า “เจริญกรุง” กับ “พลับพลาไชย” โดยนำมาใช้เป็นชื่อตรอก เรียกว่า “ตรอกเจริญไชย” ซึ่งสมัยก่อนตรอกนี้รู้จักกันในหมู่ชาวจีนว่า “ตงเฮงโกย”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.1 ภาพบรรยากาศภายในชุมชนเจริญไทย

รูปที่ 2.2 ภาพบรรยากาศในช่วงก่อนเทศกาลตรุษจีน

รูปที่ 2.3 ภาพบรรยากาศในช่วงก่อนเทศกาลตรุษจีน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.4 ภาพบรรยากาศในช่วงก่อนเทศกาลตรุษจีน

รูปที่ 2.5 ภาพบรรยากาศในช่วงเช้าของชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยามให้หนาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ปัญหาที่เกิดขึ้น

รูปที่ 2.6 ภาพการก่อสร้างสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน

ที่มา : (<http://www.mbanewsthailand.com/2013/06/nangleang/>)

เริ่มจากการประกาศขอบเขตพื้นที่ที่จะถูกเรียกคืนเพื่อใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างอาคารสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินวัดมังกรฯ ผู้เช่าอาคารของมูลนิธิจุมภฏ-พันธุ์ทิพย์ บริเวณซอยเจริญไชยและพื้นที่ใกล้เคียง ริมถนนเจริญกรุงและพลับพลาไชย ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนให้มีความสอดคล้องกับคุณค่าของพื้นที่และให้เกิดความเหมาะสมกับการพัฒนาพื้นที่โดยรวม ทางชุมชนได้รวมกลุ่มจัดตั้งเป็น “กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูย่านเจริญไชย” มีการจัดกิจกรรมเพื่อฟื้นฟูสภาพทางกายภาพ และฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนเป็นระยะๆจากการรวมกลุ่มกัน ทำให้เกิดแนวความคิดในการก่อเกิดสถานที่ที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณีชาวจีน และแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของพื้นที่ อันหมายรวมไปถึงประวัติของเจ้าของที่ดิน คือ พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุมภฏพงษ์บริพัตร กรมหมื่นนครสวรรค์ศักดีพินิต และหม่อมราชวงศ์พันธุ์ทิพย์ บริพัตร ด้วย รวมทั้งเป็นสถานที่ในการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชน ซึ่งก็คือ “บ้านเก่าเล่าเรื่อง” ห้องนิทรรศการชุมชนแห่งแรกและแห่งเดียวในซอยทาวน

นับตั้งแต่ปี 2547 ได้มีการกำหนดแผนการก่อสร้างรถไฟฟ้าส่วนขยายและสายใหม่ขึ้นหลายสาย โดยมีจำนวนสถานีที่กำลังดำเนินการก่อสร้างหรือกำลังจะเริ่มก่อสร้างทั้งหมด 136 สถานี ประกอบด้วยสถานียกระดับ 91 สถานี ละสถานีใต้ดิน 45 สถานี ในจำนวนนี้มีหลายสถานีที่จะก่อสร้างในเขตเมืองเก่ารวมทั้งสถานีรถไฟฟ้าวัดมังกรฯ ในภาพรวมจะเห็นได้ว่าการก่อสร้างรถไฟฟ้าพร้อมกันจำนวนมากนี้จะเปลี่ยนลักษณะการใช้ที่ดิน สภาพสังคมวัฒนธรรมของชุมชนในกรุงเทพฯ ไปอย่างมาก จากประสบการณ์ที่ผ่านมา อาทิ พื้นที่ย่านสามย่าน พบว่าการเวนคืนและไล่รื้อชุมชนไม่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หยุดอยู่เพียงพื้นที่ก่อสร้างเท่านั้น แต่พื้นที่โดยรอบจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะพื้นที่ที่มีเจ้าของที่ดินรายใหญ่ ในพื้นที่รอบสถานีวัดมั่งกราก็เช่นเดียวกัน จากการที่สถานีไม่ได้ถูกออกแบบบนพื้นฐานของคุณค่าทางสังคมวัฒนธรรมทำให้ส่งผลกระทบต่อผู้อาศัยอยู่ในบริเวณก่อสร้างชุมชน

ปัจจุบันผู้เช่าในพื้นที่อาศัยในย่านนี้มา 4-5 ชั่วอายุคน ไม่ได้รับการต่อสัญญาเช่า หรือไม่ได้สัญญาเช่าระยะยาว ทำให้ไม่มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย และไม่เคยได้รับสิทธิในการร่วมเสนอแนวทางการพัฒนาที่อยู่ของตนเอง นอกจากนี้ปัญหาเรื่องช่องทางการแสดงความเห็นแล้ว ชาวไทยเชื้อสายจีนจำนวนมากยังกลัวที่จะแสดงความเห็นต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งอาจจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากความกลัวอำนาจรัฐที่สั่งสมมาตั้งแต่ในอดีต สภาพการณ์เช่นนี้ทำให้พื้นที่ที่ได้รับแรงกดดันจากการพัฒนาสมัยใหม่ อาคารประวัติศาสตร์เสี่ยงต่อการถูกรื้อถอนทำลายและแทนที่ด้วยอาคารสูง ในขณะที่ชุมชนอาจถูกบีบให้ต้องย้ายที่อยู่ด้วยการถูกไล่จากเจ้าของที่ดินรายใหญ่และอัตราค่าเช่าอาคารที่เพิ่มสูงขึ้น

ต่อมาในปี 2556 ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร กำหนดให้พื้นที่ในรัศมี 500 เมตร รอบสถานีรถไฟฟ้า (หรือตลอดแนวรถไฟฟ้า) นั้นเองเพราะแต่ละสถานีห่างกันประมาณ 1 กิโลเมตร) มีสิทธิในการพัฒนาเป็นพิเศษไม่ว่าจะผ่านการใช้ที่ดินประเภทใดก็ตาม ทำให้ในอนาคตสามารถสร้างอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่ เป็นโรงแรม สำนักงานต่างๆได้ แม้มีการคัดค้านจากชุมชนต่างๆและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรวมทั้งนักวิชาการอีกหลายท่านแต่ทางสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานครไม่รับข้อเสนอ ไม่มีการปรับผังใดๆทั้งสิ้น

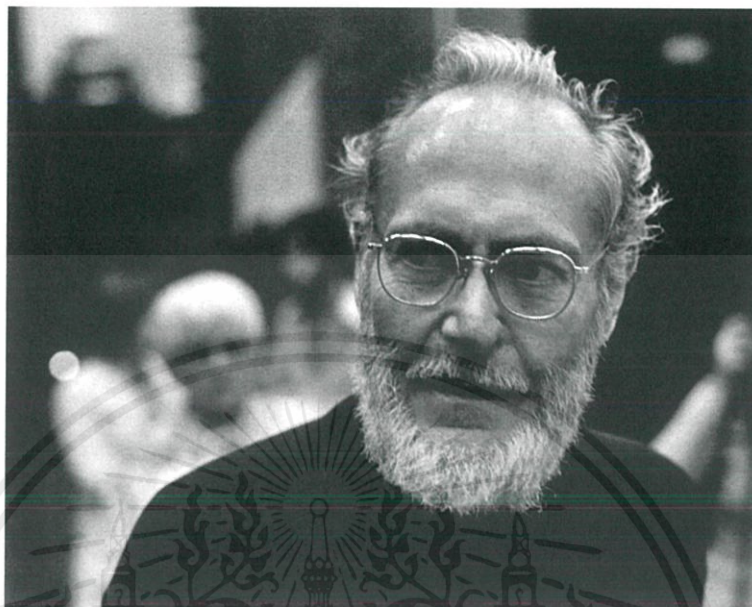
2.4 สิทธิชุมชน

คือ ข้อตกลง กฎเกณฑ์ทาง สังคม ที่พัฒนาให้กลุ่มคนร่วมกันจัดการทรัพยากร การ จัดการทางเศรษฐกิจ สังคมและอื่น ๆ โดยกลุ่มคนดังกล่าวมีความสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกัน มีวัฒนธรรมร่วมกันจำเป็นต้องจัดการร่วมกัน โดยชุมชนได้สร้างข้อตกลงหรือกติกาในการ จัดการทรัพยากร เศรษฐกิจ สังคม ข้อตกลงอาจเป็นลายลักษณ์ อักษร หรือกฎจารีตประเพณี ซึ่งข้อตกลงเป็นเรื่องของการเรียนรู้ การต่อสู้ ต่อรองทั้งภายในระหว่างชุมชนหรือภายนอกชุมชน ข้อตกลงร่วมจึงมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคม สิทธิชุมชนจึงมีขอบเขตที่กว้าง ยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้รับรองสิทธิ ชุมชน ตามมาตรา 66 และ มาตรา 67 โดยได้แบ่งชุมชนออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ชุมชน ชุมชนท้องถิ่น และชุมชนดั้งเดิม ดังนั้น สิทธิชุมชนที่ได้รับความคุ้มครองในปัจจุบันจึงไม่ได้หมายถึงกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกันเท่านั้น แต่ยังหมายความรวมถึง กลุ่มคนที่มีวิถีชีวิต ประเพณี ความเป็นอยู่ ผลประโยชน์ หรือใช้ ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 ช่างภาพที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์

W. Eugene Smith (1918-1978)

รูปที่ 2.7 ภาพ Portrait ของ W. Eugene Smith

ที่มา : (<http://aeroplane8.blogspot.com/2013/11/w-eugene-smith.html>)

William Eugene Smith เกิดปี 1918 ที่เมือง Wichita รัฐ Kansas อายุ 15 เขาได้ทำงานเป็นช่างภาพให้แก่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ปี 1936 เข้าศึกษาที่ Notre Dame University in Wichita ปีต่อมาเขาได้ออกจากมหาวิทยาลัยเพื่อฝึกทักษะการถ่ายภาพกับ Helene Sanders ที่ New York Institute of Photography แล้วจึงเริ่มทำงานกับ News-week ในปี 1937 ต่อมาเขาถูกไล่ออกเนื่องจากปฏิเสธที่จะใช้กล้อง Medium format จากนั้น W. Eugene Smith ได้ไปเป็นช่างภาพอิสระให้กับ Black Star Agency

หลังจากนั้นเขาได้เข้าทำงานเป็นช่างภาพสงครามให้กับนิตยสาร Fly ในปี 1943-1944 และทำงานให้นิตยสาร Life ในภายหลัง จากนั้นเขาได้รับบาดเจ็บจากการติดตามพลร่มในการต่อสู้กับญี่ปุ่นทำให้ต้องเข้ารักษาตัวเป็นเวลา 2 ปี เขาทำงานให้นิตยสาร Life อีกครั้งจนลาออกในปี 1955 เพื่อที่จะเข้าร่วม Magnum ในฐานะหุ้นส่วนและเป็นสมาชิกเต็มตัวในปี 1957 เขาเป็นที่นับถือในความอุทิศตนในการทำงานในฐานะช่างภาพ

William Eugene Smith เสียชีวิตในปี 1978 โดยสาเหตุจากเส้นเลือดอุดตันในสมอง ผลงานของเขาถูกเก็บรักษาโดย Center for Creative Photography ในเมือง Tucson รัฐ Arizona ที่เขาใช้ชีวิตช่วงบั้นปลายกับการสอนที่มหาวิทยาลัย Arizona

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.1 หลักการทำงานของ W. Eugene Smith

2.5.1.1 รู้ว่าต้องการนำเสนออะไร เขาพร้อมที่จะเสี่ยงชีวิตเพื่อบันทึกภาพหากทำให้ผู้คนตระหนักถึงอะไรบางอย่างได้ผ่านผลงานของเขา เช่น ตระหนักถึงความโหดร้ายของสงคราม หรือการถ่ายภาพสตรีที่ที่สามารถนำแนวคิดนี้มาใช้ เช่นอยากจะทำแค่ถ่าย snapshot หรือต้องการถ่ายทอดความเป็นอยู่ วิถีชีวิตของสังคมนั้นๆ

2.5.1.2 ให้ความเคารพต่อสิ่งที่จะถ่าย ถึงแม้ W. Eugene Smith จะขึ้นชื่อว่าเป็นคนที่มีความก้าวร้าวและสันโดษ แต่เขาก็เป็นช่างภาพที่มีมนุษยธรรม เขามีความใส่ใจต่อสิ่งที่เขาถ่ายอย่างแท้จริง อย่างมองเป้าหมายที่จะถ่ายแค่เป็นสิ่งที่ต้องการถ่ายเพราะเขาก็เป็นคนเหมือนกัน เข้าหาพูดคุยกับเขา เคารพเขา ปฏิบัติกับเขาให้เหมือนกับที่เราอยากให้คนอื่นปฏิบัติต่อเรา

รูปที่ 2.8 SPAIN. Village of Deleitosa in Western Spain. 1951.

ที่มา : (<http://erickimphotography.com/blog/2013/05/13/7-lessons-w-eugene-smith-has-taught-me-about-street-photography/>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.9 A farmer unloads his donkey in front of his home. His wife throws out the dirty dishwater. Extremadura, SPAIN, 1951. Copyright: Magnum Photos
ที่มา : (<http://erickimphotography.com/blog/2013/05/13/7-lessons-w-eugene-smith-has-taught-me-about-street-photography/>)

2.5.1.3 เชื่อกันว่าหากทำให้สิ่งที่ต้องการจะสื่อเด่นชัดขึ้น W. Eugene Smith ไม่ได้มองว่าการถ่ายภาพเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำหากมันทำให้สิ่งที่ต้องการที่จะสื่อเด่นชัดขึ้น เช่นภาพข้างต้น เขากล่าวว่าเขาไม่รู้สึกลังเลเลยที่จะบอกให้ภรรยาของเขาในภาพสาดน้ำ เพราะมันทำให้เห็นถึงวิถีชีวิตอย่างเด่นชัดขึ้น

2.5.1.4 ควบคุมคุณภาพของภาพ คุณภาพของภาพถ่ายเป็นอีกหนึ่งสิ่งสำคัญในการเล่าเรื่องโดยภาพ W. Eugene Smith อดภาพด้วยตัวเองเพราะต้องการให้ผลงานของตัวเองออกมาตามที่ตัวเองคิดที่สุด

2.5.1.5 ใช้เวลาในการทำงาน ผลงานที่ใช้เวลายาวนานที่สุดของเขาคือผลงานชุด Pittsburgh ซึ่งจริงๆแล้วควรเป็นผลงานที่ใช้เวลาเพียง3สัปดาห์ กลายเป็นผลงานระยะยาวประกอบไปด้วยภาพถ่ายประมาณ 17,000 รูปจากฟิล์มประมาณ 472 ม้วน เขาปฏิเสธที่จะหยุดการทำงาน จนกว่าเขาจะรู้สึกว่าการงานสมบูรณ์แล้ว

2.5.1.6 บอกเล่าเรื่องราว W. Eugene Smith ไม่ใช่ช่างภาพประเภทถ่ายเสร็จแล้วกลับแต่กลับกันเขาทำลายความสงสัยของตัวเองด้วยการเข้าไปใกล้ชิดกับประเด็นที่เขาให้ความสนใจ เขาเข้าไปอยู่ร่วมกับกลุ่มคนที่เขาให้ความสนใจ ด้วยสาเหตุนี้ทำให้เขาสามารถเข้าไปในที่ๆเป็นส่วนตัวของผู้คนได้ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาพที่บันทึกมานั้นบอกเล่าเรื่องราวได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.2 ตัวอย่างผลงาน ของ W. Eugene Smith

2.5.2.1 Pittsburgh (1955-1957)

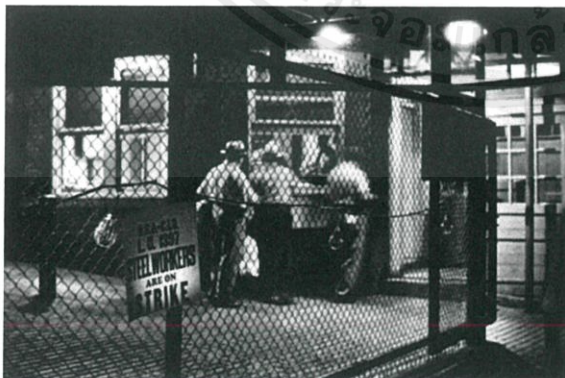
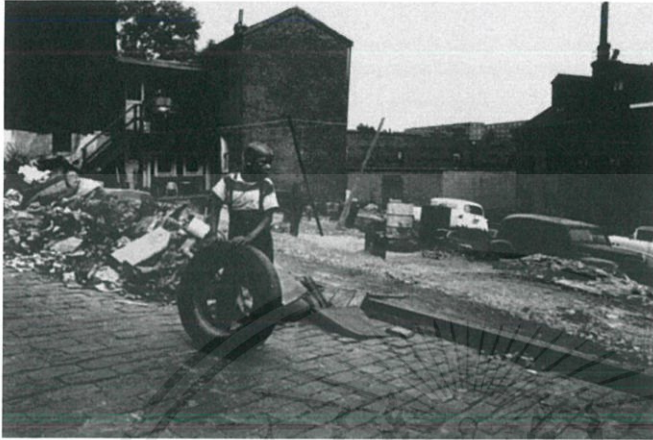
รูปที่ 2.10 USA. Pennsylvania. City of Pittsburgh. 1955. Copyright: Magnum Photos
ที่มา : (<http://www.magnumphotos.com/C.aspx?VP3=SearchResult&ALID=2TYRYDDWMV75>)

หลังจากที่ลาออกจากรนิตยสาร Life ในปี 1955 เขาได้ใช้เวลาสามสัปดาห์ใน Pittsburgh เพื่อจัดทำเป็นหนังสือรำลึกครบรอบ 200 ปีของเมืองในชื่อ “Pittsburgh: Story of an American City” จากนั้นเขาใช้เวลาเป็นปีในการบันทึกภาพกว่า 17,000 ภาพ ผลงานชิ้นนี้จึงถือเป็นผลงานที่เขาอุทิศตนที่สุดในบรรดาผลงานทั้งหมดของเขา

Smith เชื่อว่า เมือง Pittsburgh แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งของอเมริกาในยุค 50 เป็นอย่างดี จุดมุ่งหมายของผลงานชิ้นนี้คือเพื่อสร้างชุดภาพถ่ายที่ครอบคลุมทั้งความเจริญของตัวเมืองและความสามัญของชีวิตควบคู่กัน ผลงานของเขาถ่ายทอดทั้งความหวัง และความสิ้นหวัง ความแร้นแค้น ความมั่งมี และเหนือสิ่งอื่นใด ความเป็นมนุษย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างผลงานชุด Pittsburgh

รูปที่ 2.11-2.15

ที่มา : (<http://www.magnumphotos.com/C.aspx?VP3=SearchResult&ALID=2TYRYDDWMV75>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.2.2 Minamata vs. Chisso Corporation (1971-1973)

รูปที่ 2.16 Tomoko in Her Bath, Mother and daughter with Minamata Disease, Japan.
Copyright: Magnum Photos

ที่มา : (<http://erickimphotography.com/blog/2013/05/13/7-lessons-w-eugene-smith-has-taught-me-about-street-photography/>)

ในปี 1971 W. Eugene Smith กลับไปยังประเทศญี่ปุ่นเป็นครั้งที่ 3 และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านประมงเล็กๆ ที่มีนามาตากับภรรยาของเขา Aileen ทั้งๆ ที่วางแผนว่าจะอยู่เพียง 3 สัปดาห์ ทั้งคู่กลับใช้เวลาพักที่นั่นถึง 3 ปี เขาบันทึกภาพเหตุการณ์สารปรอทเป็นพิษในมินามาตะ ซึ่งงานของเขาได้ถูกตีพิมพ์โดยหลายนิตยสาร เช่น Asahi Camera, Camera 35 และ Life ในบทความชื่อ “Death-Flow from a Pipe” และในหนังสือชื่อ “Minamata: The Story of the Poisoning of a City” ซึ่งนำเสนอเรื่องโรคมินามาตะ ซึ่งเกิดจากการปนเปื้อนโดยสารปรอทที่ถูกปล่อยสู่มหาสมุทรโดยบริษัท Chisso

ภาพที่เป็นที่กล่าวถึงกันมากที่สุดคือภาพข้างต้นซึ่งเป็นภาพของ Kamimura Tomoko ในอ่างอาบน้ำในอ้อมกอดของแม่ Tomoko ได้รับพิษจากปรอทผ่านทางรก ทำให้เธอตาบอด หูหนวก และเดินไม่ได้ Smith ได้ทราบเรื่องราวของเธอจึงได้ทำการขออนุญาตผ่านทางแม่เพื่อทำการบันทึกภาพพวกทั้งคู่ เขาทำการเช็คแสงที่หน้าต่างห้องอาบน้ำเพื่อให้แสงออกมาดีที่สุด และได้ทำการบันทึกภาพนี้ในเดือนธันวาคม ปี 1971

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

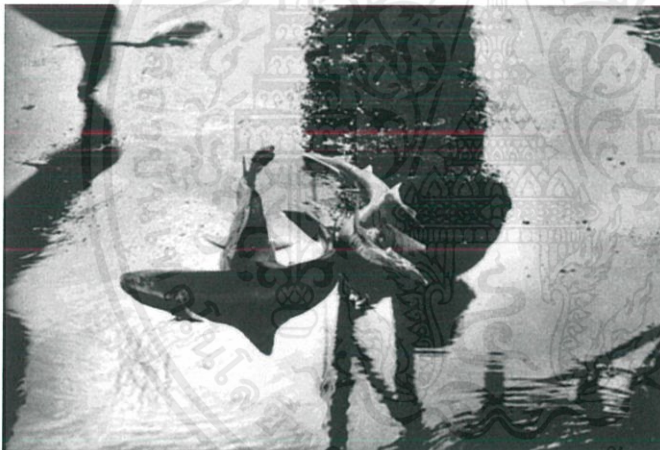
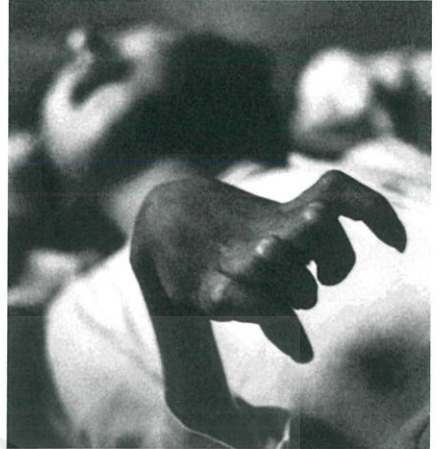
Smith และภรรยาของเขาได้รับบาดเจ็บในปี 1972 จากการเผชิญหน้ากันระหว่างผู้ได้รับผลกระทบจากโรคมินามาตะ กับพนักงานบริษัท Chisso ที่โรงงานของบริษัทในแถบสถานีโกอิ ผู้ได้รับผลกระทบถูกขับไล่ออกจากบริเวณที่ดินของบริษัท Chisso ด้วยวิธีที่รุนแรงจนทำให้เขาต้องกลับไปพักรักษาตัวที่อเมริกา ผลกระทบจากเหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้ Smith เกือบจะสูญเสียการมองเห็น

ในเดือนมกราคม ปี 1972 Smith ถูกทำร้ายจากพนักงานบริษัท Chisso ตรงบริเวณใกล้กับโตเกียวสาเหตุเพราะต้องการหยุดเขาไม่ให้ตีพิมพ์เรื่องนี้สู่สาธารณะ อย่างไรก็ตามเขาก็รอดจากการถูกทำร้ายร่างกายแต่กลับทำให้ตาของเขาข้างหนึ่งเสื่อมลง Smith และภรรยาของเขาอาศัยอยู่ที่มินามาตะ ตั้งแต่ปี 1971 ถึงปี 1973 และได้บันทึกภาพมากมายเพื่อบอกเล่าเรื่องราวและผลกระทบที่มาจากโรคร้ายนี้ ซึ่งภาพข้างต้นที่เป็นภาพโด่งดังที่สุดในชุดภาพนี้ถูกตีพิมพ์ไม่กี่เดือนหลังจากเขาถูกทำร้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างผลงานชุด Minamata vs. Chisso Corporation

รูปที่ 2.17-2.22

ที่มา : (<http://www.magnumphotos.com/C.aspx?VP3SearchResult&ALID=2TYRYDDWZXTR>)
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

กระบวนการการเตรียมงาน

3.1 สรุปแนวคิดการทำงาน

แนวคิดความคิดของงาน “เจริญไชย : ชีวิต วัฒนธรรม ความเจริญ”

ชุดภาพถ่ายที่นำเสนอถึงชีวิตความเป็นอยู่ รวมไปถึงผู้คนที่อยู่อาศัยในชุมชนเก่าแก่ที่กำลังเผชิญอยู่กับความเสี่ยงที่จะถูกไล่่ออกจากที่อยู่ของตัวเองเนื่องจากการที่เจ้าของพื้นที่ต้องการพื้นที่บริเวณนี้ไปทำการพัฒนาเป็นศูนย์การค้าและแหล่งอำนวยความสะดวกเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่กำลังมีการก่อสร้างสถานีรถไฟฟ้า ซึ่งทำให้บริเวณนี้จะเป็นทำเลที่เหมาะสมกับงานพัฒนาทางด้านพาณิชย์เป็นอย่างมาก โดยลำดับภาพที่แสดงให้เห็นถึงการก่อสร้างสถานีรถไฟฟ้า ความเป็นอยู่ในชุมชน และภาพถ่ายบุคคลของผู้คนในชุมชนและสถานที่อยู่ที่ทำมาหากินของพวกเขา ขั้นตอนการสร้างงานมีดังนี้

3.2 การนำข้อมูลที่ศึกษาไปใช้

จากการศึกษาข้างต้น ข้าพเจ้าได้นำเอาหลักการทำงานของ W. Eugene Smith มาใช้ดังนี้

3.2.1 กำหนดโครงเรื่อง

จากการศึกษาข้อมูลของชุมชนเจริญไชยและการลงพื้นที่หลายครั้ง รวมถึงระยะเวลาในการทำงานที่จำกัด ทำให้ข้าพเจ้าต้องทำการวางโครงสร้างในการเล่าเรื่องว่ามีส่วนไหนที่สามารถถ่ายทำในส่วนไหนได้บ้าง

3.2.2 พบปะผู้คนในชุมชน

การลงพื้นที่ในชุมชนหลายๆครั้งช่วยสร้างความคุ้นเคยกับผู้คนในชุมชนได้มากขึ้น ซึ่งเป็นผลดีต่อการทำงาน

3.2.3 วางแผนการถ่ายภาพบุคคล

ในการถ่ายภาพบุคคลจำเป็นต้องมีการเช็กภาพ เลือกรามุมที่เหมาะสมในการถ่าย เนื่องจากสถานที่ๆถ่ายภาพบุคคลเป็นพื้นที่ภายในบ้านและแสงสว่างไม่เพียงพอต่อการถ่าย จึงต้องใช้แฟลชเข้ามามีส่วนช่วยในการถ่ายภาพ

3.2.4 ใช้เวลาในการทำงาน

ในระยะเวลา3เดือนในการถ่ายทำ ข้าพเจ้าพยายามลงพื้นที่เพื่อเก็บภาพบรรยากาศให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การเตรียมความพร้อมในการถ่ายทำ

3.3.1 สถานที่และการวางแผนการเดินทาง

ตรอกเจริญไชย ถนนเจริญกรุง-พลับพลาไชย เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพมหานคร
ใช้เส้นทาง นั่งรถตู้จากลาดกระบังไปยังอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ จากนั้นต่อรถเมล์สาย 542 ไป
ลงบริเวณวัดไตรมิตรวิทยารามวรวิหาร จากนั้นนั่งมอเตอร์ไซค์รับจ้างไปลงบริเวณหน้าตรอกเจริญไชย

3.3.2 สํารวจพื้นที่และพบปะผู้คน

จากการลงสำรวจพื้นที่ ศึกษาลักษณะของชุมชนได้ดังนี้

3.3.2.1 พื้นที่ภายในชุมชนคับแคบ ทำให้ต้องใช้เลนส์ที่มีช่วงความยาวไม่มากนัก
ข้าพเจ้าเลือกใช้เลนส์ระยะ35mm เป็นหลักเพราะคล่องตัวกว่าใช้เลนส์ซูม และมีมิติของภาพที่ดีกว่า

3.3.2.2 ภายในชุมชนมีแสงน้อย บริเวณทางเดินภายในชุมชนส่วนใหญ่จะมีหลังคาปก
คลุมทำให้แสงสว่างไม่เพียงพอทำให้ต้องใช้ค่าความไวแสงตั้งแต่400ถึง1000 ขึ้นไป

3.3.2.3 พื้นที่ภายในบ้านเล็ก ในส่วนที่ทำการค้าขายซึ่งเป็นชั้นแรกนั้นมีพื้นที่แคบ บวก
กับสิ่งของวางขายที่มากมายทำให้พื้นที่แคบเข้าไปอีกจึงต้องใช้เลนส์ที่มีความกว้าง

เนื่องจากเนื้อหาของชุดงานสารคดีส่วนหนึ่งจะต้องถ่ายภาพบรรยากาศโดยรวมของพื้นที่ๆ
กำลังมีการก่อสร้าง จึงมีการปรึกษารื้อกับคณะทำงานของชุมชน จึงได้ทราบว่าสามารถขึ้นไปบน
ดาดฟ้าของแฟลตตรงข้ามกับชุมชนเพื่อทำการถ่ายภาพมุมสูงให้เห็นถึงภาพรวมของการก่อสร้างได้
รวมทั้งได้คณะทำงานชุมชนเป็นฝ่ายประสานงานเบื้องต้นในด้านการขอถ่ายภาพบุคคล จากนั้น
ข้าพเจ้าจึงทำการพูดคุยถามไถ่ความเป็นมาของแต่ละบ้าน รวมทั้งจัดแจงนัดวันและเวลาที่จะทำการ
ถ่ายอีกที

3.3.3 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน

อุปกรณ์ทั้งหมดที่ใช้ในช่วงระยะเวลาของการถ่ายทำมีดังนี้

- 3.3.3.1 กล้อง Nikon D7000
- 3.3.3.2 เลนส์ Nikon 18-105 mm
- 3.3.3.3 เลนส์ Sigma Art 35 mm f 1.4
- 3.3.3.4 ขาตั้งกล้อง Manfrotto
- 3.3.3.5 แฟลช Nikon SB 900
- 3.3.3.6 หัว Softbox Micnova

3.4 โครงสร้างการเล่าเรื่อง

ในส่วนของโครงสร้างการเล่าเรื่องนั้น ข้าพเจ้าได้เรียงลำดับโครงเรื่องไว้เป็นสามส่วนดังนี้

3.4.1 ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นขณะนี้

ในส่วนแรกที่จะนำเสนอคือภาพถ่ายที่แสดงถึงความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นกับชุมชนแห่งนี้ นั่นก็คือการก่อสร้างสถานีรถไฟใต้ดินสถานีวัดมังกรกมลาวาส

3.4.2 วิถีชีวิตของคนในชุมชน

ส่วนที่สองของชุดภาพจะเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชุมชน ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่าชุมชนเจริญไชยเป็นชุมชนค้าขาย ชุดภาพในส่วนที่สองนี้จะเป็นภาพถ่ายบรรยากาศในชุมชน

3.4.3 คนในชุมชน

คนย่อมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในความเป็นชุมชน ชุดภาพในส่วนสุดท้ายจะเป็นภาพถ่ายบุคคลในสภาพแวดล้อมหรือ *Environmental Portrait* สภาพแวดล้อมที่กล่าวถึงคือสถานที่ๆบุคคลที่ถูกถ่ายทำมาหากิน บ้างก็เป็นที่อยู่อาศัยด้วยนั่นเอง

3.4.4 ภาพปิดท้าย

ภาพปิดท้ายของชุดภาพนั้น ข้าพเจ้าใช้ภาพวิวมุมสูงซึ่งแสดงให้เห็นถึงพื้นที่ๆกำลังมีการก่อสร้าง เพราะตัวข้าพเจ้าต้องการที่จะสื่อว่าถึงแม้ชุมชนเจริญไชยจะมีวิถีชีวิตดั้งเดิมอย่างไรก็ตาม แต่ความเปลี่ยนแปลงก็ยังเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และในอนาคตพวกเขาต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่นี้

บทที่ 4

กระบวนการการสร้างสรรค์ผลงาน

ในส่วนของการทำงานของข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้าเริ่มเก็บภาพตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม 2558 ใช้เวลาในการถ่ายสัปดาห์ละ 3-4 วัน ในบางส่วนของการทำงานที่ต้องการภาพในช่วงเวลาเช้าและไม่สามารถเดินทางมาจากลาดกระบังได้ทันเวลา ข้าพเจ้าใช้วิธีการไปนอนค้างที่บ้านของเพื่อนที่อาศัยอยู่ในแถบที่ไม่ไกลจากนั้น

4.1 การทำงานจริง

ในส่วนของการทำงานของข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้าเริ่มเก็บภาพตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม 2558 ใช้เวลาในการถ่ายสัปดาห์ละ 3-4 วัน ในบางส่วนของการทำงานที่ต้องการภาพในช่วงเวลาเช้าและไม่สามารถเดินทางมาจากลาดกระบังได้ทันเวลา ข้าพเจ้าใช้วิธีการไปนอนค้างที่บ้านของเพื่อนที่อาศัยอยู่ในแถบที่ไม่ไกลจากนั้น

4.2 ลำดับการบันทึกภาพ

ขั้นตอนการบันทึกภาพตั้งแต่เริ่มทำงานมีดังนี้

4.2.1 สิ่งที่บันทึกภาพเป็นลำดับแรก

ในการลงพื้นที่ช่วงแรกนั้น ข้าพเจ้าเริ่มถ่ายภาพบรรยากาศในชุมชนเป็นอันดับแรก บวกกับช่วงเวลานั้นเป็นช่วงขายของสำหรับเทศกาลตรุษจีนพอดี แต่ละร้านจึงมีการประดับของในร้านตามเทศกาล

4.2.2 การเลือกเป้าหมายในการถ่าย

ข้าพเจ้าเลือกถ่ายให้เห็นภาพบรรยากาศของความเปลี่ยนแปลง ซึ่งก็คือการก่อสร้างโดยใช้ตัวคนงานก่อสร้างเป็นปัจจัยหลัก ส่วนในตัวชุมชนข้าพเจ้าถ่ายเก็บภาพบรรยากาศไปเรื่อยๆตั้งแต่การเปิดร้าน บรรยากาศการจับจ่ายใช้สอย และในที่สุดท้ายที่เป็นภาพถ่ายบุคคลในขั้นตอนแรกข้าพเจ้าทำการพูดคุยปรึกษากับคณะทำงานของชุมชนว่าจะสามารถขอความร่วมมือจากคนในชุมชนได้มากน้อยเพียงใด จากนั้นข้าพเจ้าจึงทำการเข้าไปอธิบายวิธีการทำงานให้ตัวบุคคลที่จะทำการบันทึกภาพเป็นรายบุคคล จำนวนคนที่ข้าพเจ้าเข้าไปขออนุญาตบันทึกภาพมีทั้งสิ้น 13 คน โดยได้ทราบมาว่าทั้ง 13 ท่านยังไม่มีภาพถ่ายบุคคลเลยข้าพเจ้าจึงใช้โอกาสนี้เพื่อขออนุญาตบันทึกภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.3 การจัดองค์ประกอบภาพ

ภาพถ่ายส่วนใหญ่ในชุดภาพของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามักใช้วิธีการวางองค์ประกอบภาพแบบจุดตัดเก้าช่อง (Rule of third) เพื่อขับความเด่นของสิ่งที่พยายามนำเสนอ เช่น คนงานก่อสร้าง ตัวบุคคลในบ้าน เป็นต้น หรือแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในภาพระหว่างการเป็นอยู่อย่างปกติกับเขตก่อสร้าง.

4.2.4 ภาพของบรรยากาศสถานที่ที่จะนำมาใช้บางส่วน

รูปที่ 4.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.2

รูปที่ 4.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.4

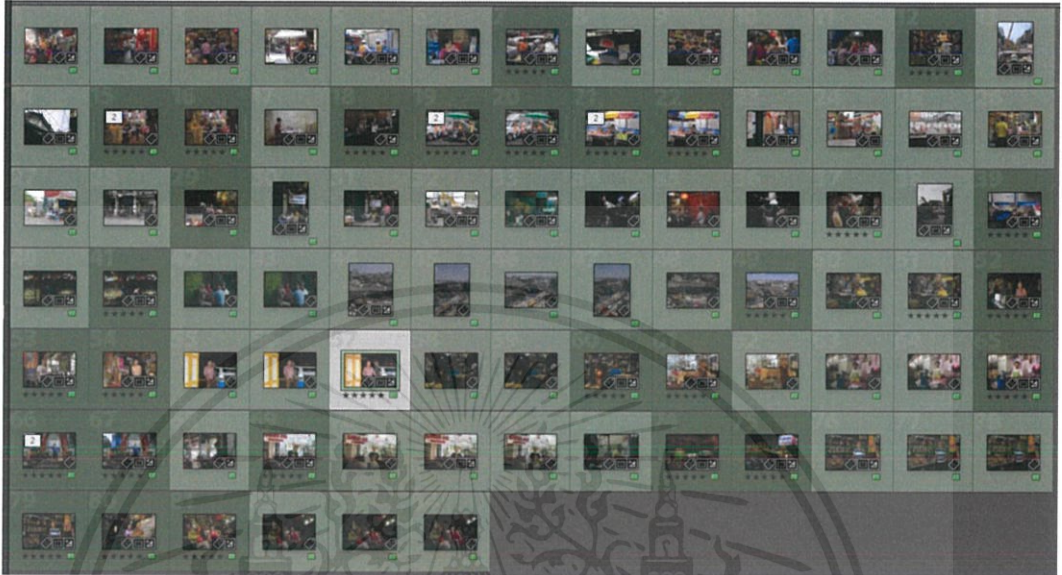

รูปที่ 4.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

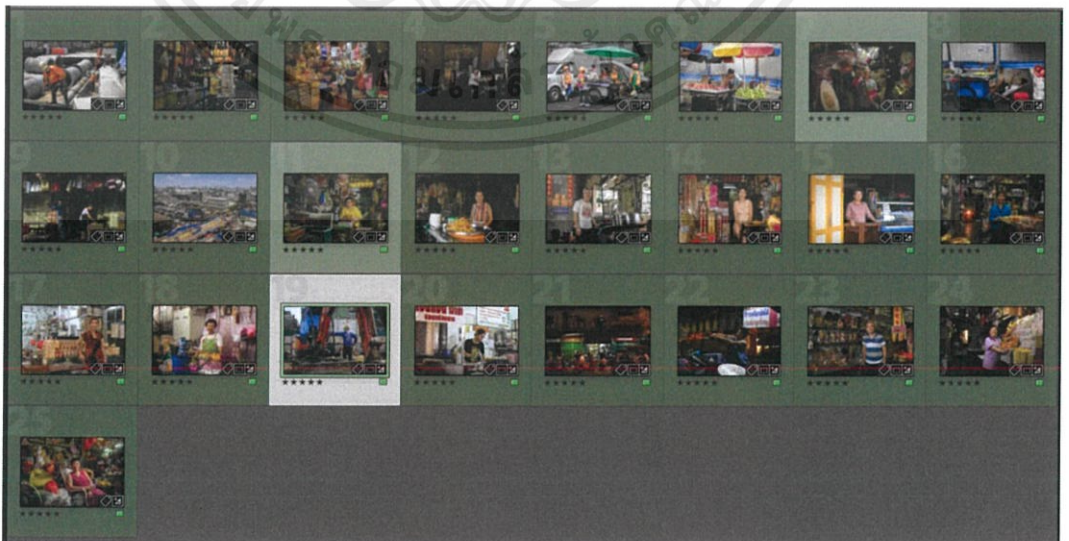
4.3 กระบวนการเลือกรูป

ข้าพเจ้าทำการคัดรูปที่ได้จากแต่ละวันจากการนำเข้าไฟล์มายังโปรแกรม Lightroom แล้วทำการมาร์กสีเอาไว้

รูปที่ 4.6

หลังจากตรวจความสมบูรณ์ของภาพและการสื่อความหมายว่าตรงตามความต้องการหรือไม่ และภาพที่ว่าตรงตามแนวคิดและโครงเรื่องหรือไม่ ข้าพเจ้าจึงทำการคัดรูปครั้งที่สองโดยการติดตามเอาไว้ จึงได้ชุดภาพถ่ายจำนวน25รูปพอดี

รูปที่ 4.7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 กระบวนการพิมพ์

ในการพิมพ์ผลงานชุดนี้ ข้าพเจ้าใช้กระดาษ Epson premium photo luster paper ในการพิมพ์เนื่องจากให้ความคมชัดและรายละเอียดในส่วนที่มีตลับถั่ว และอัดขนาดที่ 11x17 นิ้ว

4.5 กระบวนการนำเสนอผลงาน

ข้าพเจ้านำเสนอผลงานโดยใช้วิธีการนำชุดภาพเข้ากรอบกระดาษแข็งสีดำ ขนาดความกว้าง 3 นิ้ว และติดบนฝาผนัง 3 แถว เพื่อต้องการให้ผู้ชมผลงานเห็นภาพเป็นเรื่องราวต่อกัน

รูปที่ 4.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

ผลงานจริง

5.1 เกณฑ์การคัดเลือกรูป

เกณฑ์การคัดเลือกรูปของข้าพเจ้าคือ ข้าพเจ้าต้องการให้ภาพสื่อความหมายได้ในตัวเองและสอดคล้องกับโครงเรื่อง เช่น บุคคลในภาพเป็นใคร กำลังทำอะไรอยู่ ภาพถ่ายบุคคลก็ต้องเป็นภาพที่สื่อได้ว่าบุคคลคนนั้นทำอาชีพอะไรโดยการบอกรายละเอียดสภาพแวดล้อมในภาพ

รูปที่ 5.1 ภาพคนงานก่อสร้างสถานีรถไฟใต้ดินสถานีวิถม้งกรมกลาวาส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.2 ภาพคนงานก่อสร้างสถานีรถไฟใต้ดินสถานีวิดมังกรมลาวาส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.3 ภาพกลุ่มคนงานก่อสร้างซื้ออาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.4 ภาพพ่อค้าผลไม้ในยามเช้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

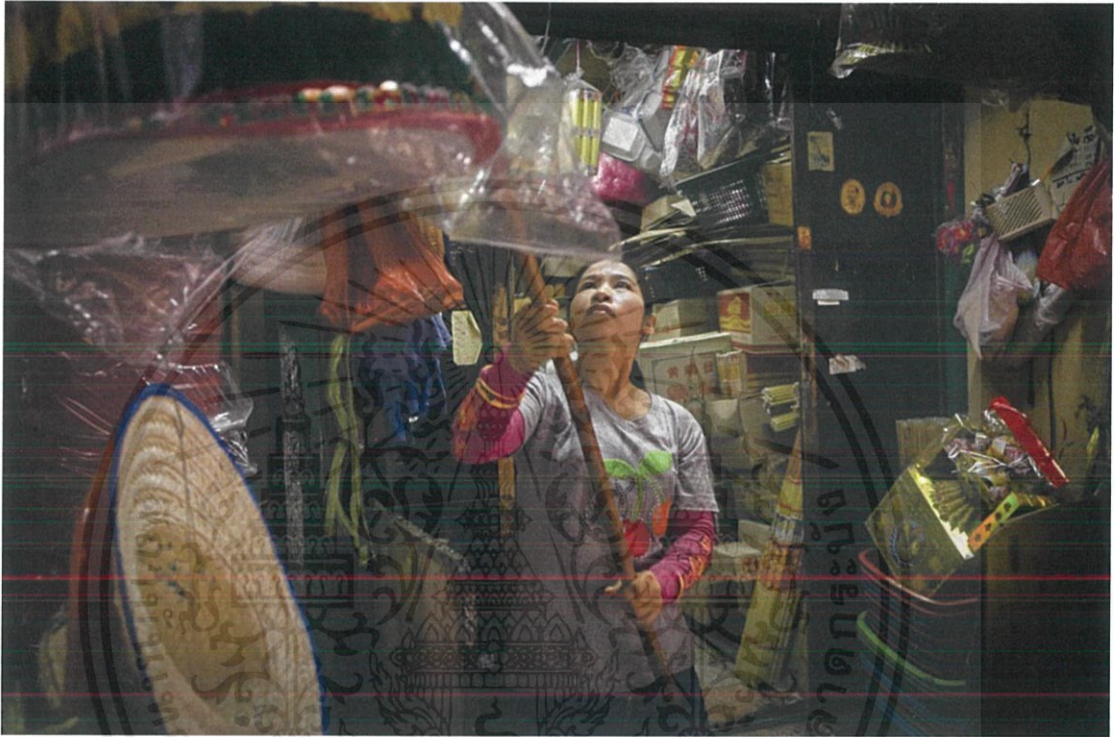
รูปที่ 5.5 ภาพพ่อค้าผลไม้และลูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.6 ภาพกำลังเปิดร้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

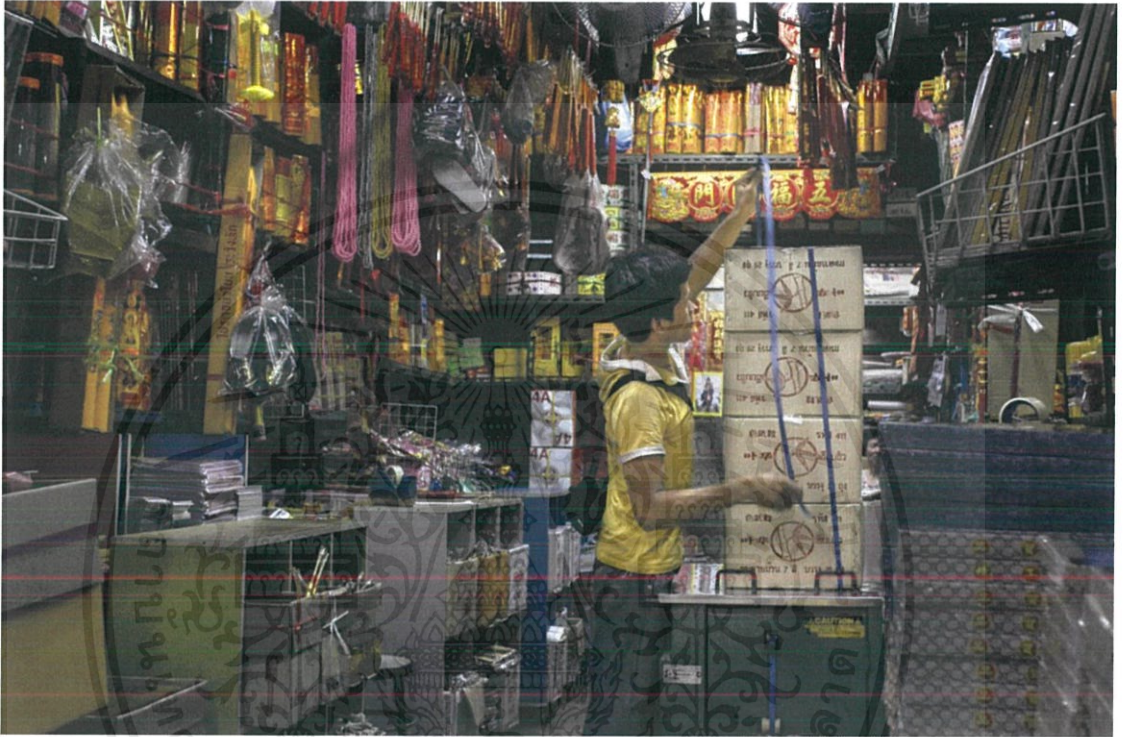
รูปที่ 5.7 ภาพกำลังเปิดร้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.8 ภาพบรรยากาศร้านขายของไห้เจ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

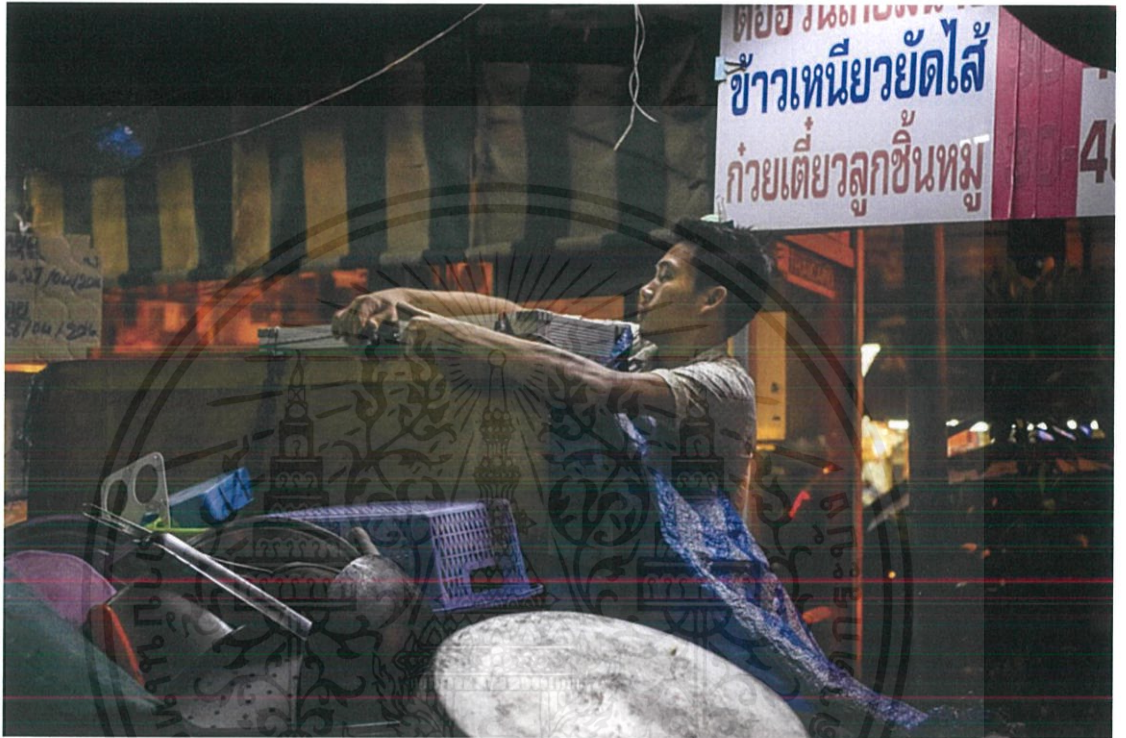
รูปที่ 5.9 ภาพคนมัดลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.10 ภาพขณะทำอาหารของร้านหอยทอด บริเวณทางเข้าชุมชนเจริญไชย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.11 ภาพเก็บร้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.12 ภาพร้านอาหารตอนค่ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.13 ภาพบ้านลุงสุเมธ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.14 ภาพภายในร้าน เจียมอะสุ่มเส็ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.15 ภาพร้านเจี๊หวั่น สังกัณฑ์หน้าปากซอยชุมชนเจริญไชย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.16 ภาพภายในร้านเฮียะหลี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.17 ภาพอำมาภิรมย์ ร้านขายไอศกรีมละแวกชุมชนเจริญไชย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.18 ภาพร้านเจ็ดก บวรพารังนก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

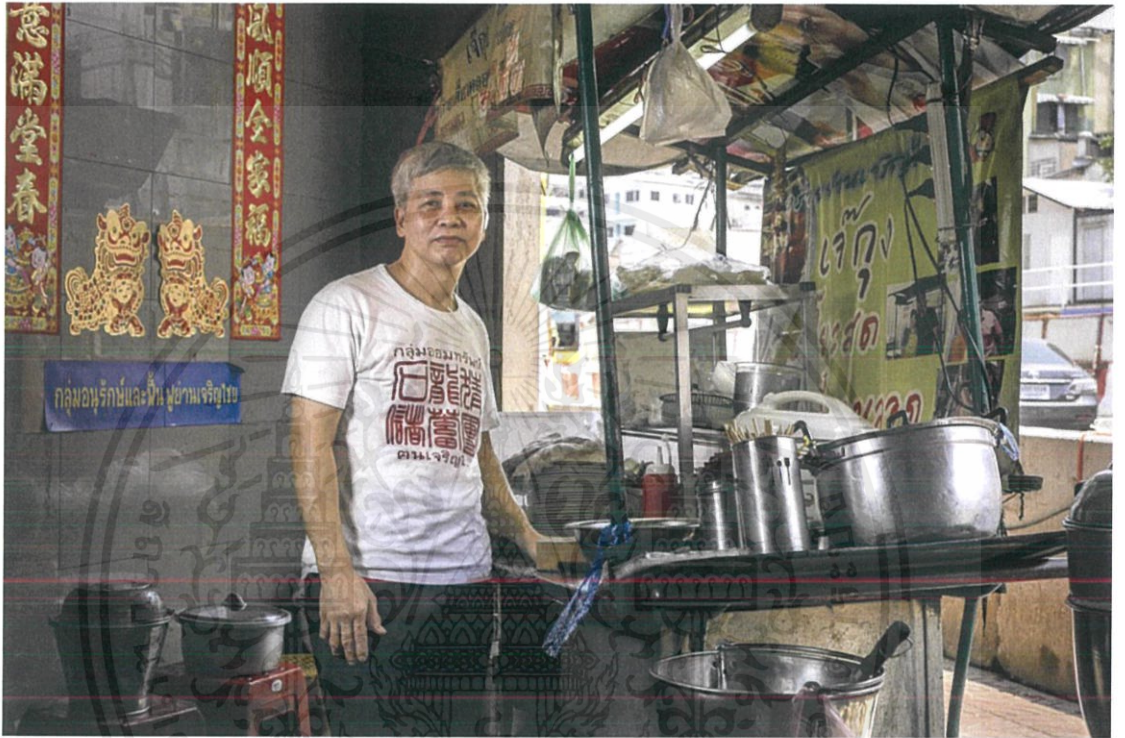
รูปที่ 5.19 ภาพป้าหนึ่ง ร้านขายดอกไม้ในชุมชนเจริญไชย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.20 ภาพป่าภา กับรถเข็นเกยวทอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.21 ภาพพี่สมบูรณ์ ร้านกระเพาะปลาบริเวณทางเข้าชุมชน แถบธนาครธนาต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.22 ภาพพิธีสน ร้านสุวรรณไทย ร้านขายรูปปั้นและสิ่งของเกี่ยวกับศาลเจ้าจีน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.23 ภาพอาม่าพิมพ์ลอย ร้านกงเต็กภายในชุมชนเจริญไชย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.24 ภาพอาม่าเจ้าของร้านกึ่งส่งซง ร้านขายของไหว้เจ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.25 ภาพมุมสูง แสดงให้เห็นถึงพื้นที่โดยรวมของการก่อสร้าง

5.2 สรุปผลงาน

ผลงานชุดภาพถ่ายของข้าพเจ้าต้องการนำเสนอถึงความ เป็นอยู่ของคนในชุมชนท่ามกลาง ความเปลี่ยนแปลงเนื่องด้วยการก่อสร้างสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน โดยบอกเล่าผ่านภาพบรรยากาศของ ชุมชนบริเวณนั้น และภาพถ่ายบุคคลของผู้อยู่อาศัยภายในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการทำงานและปัญหาที่เกิดขึ้น

ผลงานโดยภาพรวมแล้วเป็นไปตรงกับที่คาดไว้ ส่วนตัวข้าพเจ้ามีความคิดที่ว่าผลงานชิ้นนี้ยังไม่สมบูรณ์ดี เนื่องจากยังขาดส่วนที่เป็นประเพณีสำคัญของชุมชนนั่นคือ ประเพณีไหว้พระจันทร์ ที่จะจัดในช่วงเดือนกันยายนของทุกปีซึ่งไม่ตรงกับช่วงเวลาที่ทำการถ่ายทำ ขาดภาพถ่ายที่แสดงให้เห็นถึงสถาปัตยกรรมของตัวบ้านเรือนซึ่งถือเป็นลักษณะเฉพาะของชุมชนย่านนี้ และอีกประการหนึ่งคือในขณะที่การก่อสร้างสถานีรถไฟฟ้ายังไม่เสร็จสมบูรณ์จึงยังไม่มีกรเริ่มให้ผู้อยู่อาศัยออกจากพื้นที่ ข้าพเจ้าจึงคิดว่าจะนำผลงานนี้ไปต่อยอดเป็นผลงานส่วนตัวในอนาคต สามประการนี้จึงถือเป็นปัญหาสำคัญในการสร้างผลงานชิ้นนี้ ส่วนปัญหาที่พบเจอในขณะที่ทำการถ่ายทำมีดังนี้

6.1.1 บางบ้านไม่ให้ความร่วมมือในการถ่ายทำและสอบถามข้อมูล ถึงแม้คนในชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกคณะทำงานกลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูย่านเจริญไชยก็ตามแต่ก็มีบางบ้านที่ไม่ให้ความร่วมมือเนื่องจากไม่ถูกกันกับสมาชิกคณะทำงาน อีกทั้งหลายๆบ้านต้องอาศัยการประสานงานเบื้องต้นกับคณะทำงานเพื่อความสะดวกในการทำความรู้จัก แก้ปัญหาโดยการขอความร่วมมือกับบ้านอื่นแทน

6.1.2 กลัวกล้อง มีบางส่วนที่ไม่สามารถทำการบันทึกภาพได้เนื่องจากตัวบุคคลไม่ต้องการที่จะถูกบันทึกภาพ จึงทำให้ต้องตัดภาพบางส่วนออกไปเพราะภาพที่ได้ไม่ดีพอ แก้ปัญหาโดยการพูดคุยทำความเข้าใจกับบุคคลนั้นๆ หากไม่สามารถทำการบันทึกได้จริงๆก็จำเป็นต้องเลี่ยงการบันทึกภาพ

6.2 ประโยชน์ที่ได้รับ

ในระหว่างการทำชุดภาพสารคดีชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้วิธีการคิดเป็นระบบขั้นตอนในการทำสารคดี ได้ฝึกความอดทนในการออกเดินทางไปถ่ายภาพในช่วงฤดูร้อนที่สุดของปี ได้จัดตารางเวลานัดแนะกับตัวบุคคลในส่วนที่เป็นภาพถ่ายบุคคล และเหนือสิ่งอื่นใดข้าพเจ้าได้เรียนรู้ที่จะเข้าไปพูดคุยทำความรู้จักกับบุคคลอื่นๆซึ่งข้าพเจ้าเป็นคนที่ไม่ถนัดนักในด้านนี้

6.3 ข้อเสนอแนะ

การถ่ายภาพสารคดีเป็นงานที่ต้องใช้เวลาและการทำปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ต้องการถ่ายทำ และใช้เวลาในการหาข้อมูลเยอะ อีกทั้งยังต้องเตรียมความพร้อมในด้านร่างกายด้วย และที่ขาดไม่ได้คือต้องรู้ว่าตนเองต้องการที่จะนำเสนออะไรในชุดภาพที่กำลังทำอยู่

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูย่านเจริญไชย, บันทึกเจริญไชย คนจีนสยาม, กรุงเทพมหานคร, พรินเทอรี่, 2556

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชุติพร เกษโกวิท, การถ่ายภาพวารสารศาสตร์, บทที่ 8 สารคดี, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546

<http://seefool.exteen.com/20130915/entry-1>

-- ประวัติคร่าวๆของชุมชนเจริญไชย สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 2559

http://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20120829143243.pdf

-- สิทธิชุมชน สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 2559

ภาษาอังกฤษ

https://pro.magnumphotos.com/C.aspx?VP3=CMS3&VF=MAGO31_9_VForm&ERID=24KL5347YF

-- ชีวิตประวัติ W. Eugene Smith สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 2559

<http://www.magnumphotos.com/C.aspx?VP3=SearchResult&ALID=2TYRYDDWMV75>

-- ผลงานชุด Pittsburgh โดย W. Eugene Smith สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 2559

<http://documentarystudies.duke.edu/exhibits/past-exhibits/dream-street-w-eugene-smith-s-pittsburgh-photographs>

-- ที่มาของผลงานชุด Pittsburgh โดย W. Eugene Smith สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 2559

<https://pro.magnumphotos.com/C.aspx?VP3=SearchResult&ALID=2TYRYDDWZXTR>

-- ผลงานชุด Minamata vs. Chisso Corporation โดย W. Eugene Smith

สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<http://www.documentingmedicine.com/minamata-the-story-of-the-poisoning-of-a-city/>

-- ที่มาของผลงานชุด Minamata vs. Chisso Corporation และประวัติของ W. Eugene Smith สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 2559

<http://erickimphotography.com/blog/2013/05/13/7-lessons-w-eugene-smith-has-taught-me-about-street-photography/>

-- หลักการทำงานของ W. Eugene Smith สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายวัชรวิชัย ภู่ตอก

เกิด 9 มิถุนายน 2537

ภูมิลำเนา 28/9 หมู่ 4 ตำบลคลองอู่ตะเภา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

ประวัติการศึกษา

- ชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสุวรรณวงศ์
- ชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย
- ศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาศิลปะ สาขาการถ่ายภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้